

NUCLEOPLASTIA- välilevyperäisen selkä kivun hoitomenetelmä

Mikä voi olla selkä kivun syynä?

Selkä kivun aiheuttajan selville saaminen on usein vaikeaa. Kliininen tutkimus, tavallinen röntgenkuvaus, ENMG (hermoratutkimus), **discografia** ja **magneettitutkimus** selvittävät useimmiten onko kyseessä selän kulumisesta, selkäydinkanavan ahtaumasta, hermopinteestä vai itse välilevyn aiheuttamasta kivusta. Vieläkään ei ole varmaa tietoa siitä onko välilevyperäisen eli discogeenisen kivun aiheuttaja entsyymaattinen, kemiallinen, hermojuuriperäinen vai jokin muu tekijä.

Monia hoitomenetelmiä

Chemonucleolyyysi (entsyymaattinen hoito), percutaaninen nucleotomia (ihon läpin tehtävä välilevyn tyhjennys), laserhoito ja IDET (välilevyn kuumennushoito) ovat Suomessa hyvin vähän käytettyjä mini-invasiivisia hoitoja. Vaikka chemonucleolyyysi oli tehokas selkäkipujen hoitomenetelmä, jouduttiin siitä luopumaan sen vaarallisuuden vuoksi; jotkut potilaat saivat kuolemaan johtavan anafylaktisen reaktion. Laserhoito on kallis ja heikosti säädeltävissä oleva hoito. IDET-hoidon tehosta ei ole kovin rohkaisevia tutkimustuloksia. Nucleoplastian kehittämisessä on pyritty välttämään näiden hoitomuotojen heikkoudet ja sivuvaikutukset.

Milloin pitää harkita leikkausta?

Kun selkäkipu on jatkunut pitkään eikä lääkkeitä, levosta, kuntoutuksesta, pistoksista tai muista hoidoista ole apua, pitää harkita leikkaushoitoa. Iskiaskipuun ja pitkäaikaiseen alaselkäsärkyyn on nyt tarjolla uusi potilaalle helpompi operatiivinen hoito nimeltään **NUCLEOPLASTIA**.

Mitä Nucleoplastia tarkoittaa ?

Nucleoplastia perustuu alhaisella lämpötilalla (40-70 C) aikaansaatuun kudoksen höyrystymiseen (Coblation). Välilevyn sisältä höyrystetään kudosta (nucleus) ja saadaan painetta vähennettyä ja näin kipua poistettua.

Kenelle Nucleoplastia soveltuu?

Ennen toimenpidettä on magneettitutkimuksella (**MRI**) selvitetty missä välilevyissä on muutoksia. Paras indikaatio toimenpiteelle on pitkään jatkunut välilevyperäinen kipu, joka ei ole reagoinut konservatiivisille hoidoille. MRI:ssä nähdään välilevy, jonka vesipitoisuus on laskenut ns. musta discus, seinämässä voi näkyä repeämä (annulus repeämä) ja siinä voi olla myös pullistuma selkäydinkanavaan päin (protruusio). Selkäydinkanavaan syntynyttä prolapsia tällä menetelmällä ei voida hoitaa. MRI:n perusteella ei kuitenkaan voi sanoa, mistä välilevystä kipu tulee. Tässä on apuna discografia, joka auttaa paikantamaan kivun. Nucleoplastialla voidaan toki hoitaa myös suhteellisen akuutti selkäkipu. Koska kuitenkin tiedetään, että suurin osa selkäkivuista paranee muutamassa viikossa ilman erityisiä hoitoja, suositellaan ensin konservatiivista hoitoa eli kipu- ja tulehduskipu lääkkeitä, kuntoutusta ja mahdollisia injektioita ennekuin ryhdytään toimenpiteeseen. Myös on tärkeää sulkea pois muut selkä kivun syyt, kuten pikkunivelperäinen kipu, selkäydinkanavan ahtauma ja SI-nivelten aiheuttama kipu, koska näihin vaikeisiin Nucleoplastialla ei voida vaikuttaa.

Miten Nucleoplastia tehdään?

Toimenpide tehdään leikkaussalissa **paikallispuudutuksessa** läpivalaisua apuna käyttäen päiväkirurgisena toimenpiteenä. Potilas on leikkaussalissa vatsallaan. Selän iho puudutetaan n. 8-10 cm keskiviivasta, josta neula työnnetään läpivalaisua apuna käyttäen välilevyn sisälle. Toimenpiteen alussa tehdään **välilevyn varjoainetutkimus** (discografia), jolla selvitetään

välilevyn tila ja pyritään saamaan selville, mistä välilevystä kipureaktio tulee. Samalla kertaa voidaan tutkia ja hoitaa useampikin välilevy. Nukutusta ei tarvita, paikallispuudutus selän ihoon ja lihaksiin riittää. On tärkeää, että potilas on hereillä, koska toimenpiteen aikana potilaan pitää pystyä kertomaan tuntemuksistaan discografian ja itse Nucleoplastian aikana. Välilevyn sisälle höyrystetään useita kanavia. Välilevyn paine vähenee ja massa pienenee noin 10 % mutta ei kuitenkaan liikaa eikä välilevyn korkeus myöhemmin vähene niin paljon kuin tavallisen avoleikkauksen jälkeen saattaa tapahtua. Myöskään selkärangan stabiliteetti ei heikkene.

Nucleoplastian jatkohoito?

Toimenpiteen jälkeen potilas kotiutuu sairaalasta tunnin parin sisällä. Neulojen aiheuttama selän kipu lievittyy yleensä 1-2 vuorokauden sisällä ja potilas voi aloittaa kevyen harjoittelun noin viikon kuluttua. Pitempiaikaista istumista kannattaa välttää muutaman viikon ajan. Paluu kevyeen työhön leikkauksen jälkeen voi tapahtua hyvinkin nopeasti, jo 1-2 viikon kuluttua, raskaaseen työhön muutaman viikon kuluttua. Luonnollisesti pitää jatkaa vartalon lihasten kunnon parantamista ja kiinnittää huomiota oikeisiin istuma ja työskentely asentoihin. Välilevyjen paraneminen vaatii oikeanlaista räsitusta ja kuntoutusta.

Tulokset

Nucleoplastia toimenpiteitä on tehty maailmassa viimeisen 7 vuoden aikana yli 100 000 potilaalle ja Suomessa 5 vuoden aikana sadoille potilaalle. Toimenpide on hyvin turvallinen. Mitään komplikaatioita itse toimenpiteeseen ei ole liittynyt. Yhden tutkimuksen perusteella on jopa todettu muutoksia, jotka viittaavat välilevyn paranemiseen. Useiden tutkimusten mukaan kahden vuoden seuranta-ajan jälkeen 60- 80 % potilaista on saanut hyvän avun pitkään jatkuneeseen välilevyperäiseen alaselkäsärkyyn. Useissa tapauksissa on voitu välttyä suuremmilta operaatioilta kuten selän jäykistysleikkauksilta. Kokemukset Suomessa ovat samansuuntaisia.

Katso lisää: www.nucleoplasty.com

Timo Kemilä
ortopedi